

Verbod op onrechtmatige bedingen vanaf 1 december 2020

De wet van 4 april 2019 houdende wijziging van het Wetboek van Economisch Recht met betrekking tot misbruiken van economische afhankelijkheid, onrechtmatige bedingen en oneerlijke marktpraktijken tussen ondernemingen werd 24 mei 2019 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Deze wetgeving heeft belangrijke gevolgen voor het afsluiten van contracten en voor de marktpraktijken ("B2B-wet"). Bedrijven moeten overwegen om hun (standaard)contracten aan te passen om het risico op sancties en onzekerheden te beperken.

Doelstelling van de B2B-wet:

Verbod op oneerlijke B2B-marktpraktijken

Oneerlijke marktpraktijken zijn in het algemeen reeds verboden. De nieuwe B2B-wet voorziet in aanvullende regels voor marktpraktijken tussen ondernemingen om misleidende en agressieve handelingen te voorkomen. Deze regels zijn hoofdzakelijk geïnspireerd op de bestaande beginselen van het consumenten recht ("B2C").

Verbod op misbruik van economische afhankelijkheid

De B2B-wet verbiedt het misbruik van een economische afhankelijkheidspositie die de mededinging op de relevante Belgische markt of op een wezenlijk deel daarvan aantast. De B2B-wet bepaalt uitdrukkelijk dat er sprake kan zijn van misbruik in geval van:

- het weigeren van een verkoop, een aankoop of van andere transactievoorwaarden;
- het rechtstreeks of zijdelings opleggen van onbillijke aan- of verkoopprijzen of van andere onbillijke contractuele voorwaarden;
- het beperken van de productie, de afzet of de technische ontwikkeling ten nadele van de gebruikers;
- het toepassen ten opzichte van economische partners van ongelijke voorwaarden bij gelijkwaardige prestaties, hun daarmee nadeel berokkenend bij de mededinging; of
- het feit dat het sluiten van overeenkomsten afhankelijk wordt gesteld van het aanvaarden door de economische partners van bijkomende prestaties, die naar hun aard of volgens het handelsgebruik geen verband houden met het onderwerp van deze overeenkomsten.

Verbod op onrechtmatige bedingen:

Vanaf 1 december geldt er een algemeen verbod op bedingen die, alleen of samen met andere bedingen, een kennelijk gebrek aan evenwicht tussen de rechten en plichten van partijen creëren.

Dit algemene verbod wordt aangevuld met een lijst van contractclausules die altijd als onrechtmatig en dus verboden worden beschouwd. De wetgever heeft een zwarte lijst opgesteld met bedingen die ertoe strekken:

- te voorzien in een onherroepelijke verbintenis van de andere partij terwijl de uitvoering van de prestaties van de onderneming onderworpen is aan een voorwaarde waarvan de verwezenlijking uitsluitend afhankelijk is van haar wil;
- de onderneming het eenzijdige recht te geven om een of ander beding van de overeenkomst te interpreteren;
- in geval van betwisting, de andere partij te doen afzien van elk middel van verhaal tegen de onderneming; of
- op onweerlegbare wijze de kennisname of de aanvaarding van de andere partij vast te stellen met bedingen waarvan deze niet daadwerkelijk kennis heeft kunnen nemen vóór het sluiten van de overeenkomst.

Daarnaast is er de grijze lijst die een reeks bedingen bevat die vermoed worden onrechtmatig te zijn, zijnde bedingen die ertoe strekken:

- de onderneming het recht te verlenen om zonder geldige reden de prijs, de kenmerken of de voorwaarden van de overeenkomst eenzijdig te wijzigen;
- een overeenkomst van bepaalde duur stilzwijgend te verlengen of te vernieuwen, zonder opgave van een redelijke opzegtermijn;
- zonder tegenprestatie het economische risico op een partij leggen indien die normaliter op de andere onderneming of op een andere partij bij de overeenkomst rust;
- op ongepaste wijze de wettelijke rechten van een partij uit te sluiten of te beperken in geval van volledige of gedeelde wanprestatie of gebrekkige uitvoering door de andere onderneming van een van haar contractuele verplichtingen;
- (onverminderd artikel 1184 van het Belgisch Burgerlijk Wetboek) de partijen te verbinden zonder opgave van een redelijke opzegtermijn;
- de onderneming te ontslaan van haar aansprakelijkheid voor haar opzet, haar zware fout of voor die van haar aangestelde of, behoudens overmacht, voor het niet-uitvoeren van de essentiële verbintenissen die het voorwerp van de overeenkomst uitmaken;
- de bewijsmiddelen waarop de andere partij een beroep kan doen te beperken; of
- in geval van niet-uitvoering of vertraging in de uitvoering van de verbintenissen van de andere partij, schadevergoedingsbedragen vast te stellen die kennelijk niet evenredig zijn aan het nadeel dat door de onderneming kan worden geleden.

Voor deze grijze lijst kan de onderneming het bewijs van het rechtmatige karakter van het beding leveren, terwijl een dergelijke mogelijkheid niet bestaat voor de bedingen die op de zwarte lijst staan.

Sancties

Is een beding onrechtmatig of oneerlijk, dat is het nietig. De overeenkomst kan blijven verder bestaan als de overeenkomst zonder het beding nog zin heeft.

Maar de benadeelde onderneming kan ook een schadevergoeding eisen en de Belgische Mededingingsautoriteit kan boetes opleggen tot 2% van de omzet van de betrokken onderneming in geval van misbruik van de economische afhankelijkheid van een andere onderneming.

INWERKINGTREDING

- De regels inzake oneerlijke B2B-marktpraktijken zijn reeds op 1 september 2019 in werking getreden.
- De regels inzake misbruik van economische afhankelijkheid zullen op 1 juni 2020 in werking treden.

- **De regels inzake onrechtmatige B2B-bedingen zullen op 1 december 2020** in werking treden. Laatstgenoemde regels zullen alleen van toepassing zijn op overeenkomsten die na die datum worden gesloten, verlengd of gewijzigd en niet op overeenkomsten die reeds van kracht waren.

i

ⁱ bronnen :

http://www.ejustice.iust.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=fr&la=F&cn=2019040453&table_name=loi

<https://legalnews.be/handels-en-financieel-recht/handelsrecht-economisch-2/de-nieuwe-b2b-wet-lydian/>